

Posudek vedoucího práce

Bc. Petra Formánková

Sociální aspekty aktivní politiky zaměstnanosti v České republice

Výběr tématu:

V době krize a bezprostředně po ní je téma velmi aktuální. Při prosazování politiky flexikurity v Evropské unii, je studium sociálních aspektů nanejvýše žádoucí, protože v podmínkách zvýšení pružnosti v pracovních vztazích je sociální bezpečnost druhou stránkou flexikurivy (zkratka pro flexibility and security). Analýza sociálních souvislostí politik zaměstnanosti je nezbytná pro pochopení možností a směrů v úsilí o sociální včleňování a v boji proti sociální vyloučenosti.

Struktura práce:

Struktura práce je vyvážená.

Po nezbytném úvodu v němž se stručně zabývá i historií problému, je práce věcně rozvržená do pěti částí

V první části popisuje mezinárodněprávní rámec v němž se problematika pohybuje. Přirozeně se omezuje na rámec Evropské unie, neboť její legislativa je bezprostřední a přímou součástí našeho právního řádu. Zaměřuje se nejen na primární a sekundární právo, ale i na politické dokumenty jako je např. Komunitární charta základních sociálních práv pracovníků. Nelogiuské je že, předřazuje výklad Charty základních práv Evropské unie před římskou smlouvu (Evropský sociální fond), Maastrichtskou a Amsterodamskou smlouvu.

Ve druhé části se věnuje národnímu rámci, který navazuje na legislativu EU a analyzuje jednotlivé národní akční plány, které jsou přijímány v rámci lucemburského a Lisabonského procesu, naposledy Národním akčním plánem sociálního začleňování na léta 2006 – 2008. Výklad zakončuje zhodnocení národních akčních plánů. Přitom se soustřeďuje jak na aktivní tak na pasivní politiku zaměstnanosti (podpora v nezaměstnanosti, životní a existenční minimum a příspěvek na bydlení).

Ve třetí části se soustřeďuje na vlastní téma své práce s akcentem na podmínky politiky zaměstnanosti na dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně znevýhodněné osoby, Zaměstnávání etnických minorit, absolventů, žen a mladistvích, seniorů a migrantů. U každé skupiny popisuje vládní programy pro danou skupinu a jejich účinnost. Tato část tvoří jádro práce.

Ve čtvrté části komparuje zahraniční dobrou praxi s českou praxí. Soustřeďuje se na liberální praxi Velké Británie a institucionálním uspořádáním ve Švédsku jako zemi s nejúplnějším systémem veřejnoprávních sociálních nástrojů.

V páté části kopíruje reálnou praxi v Praze s nejnižší nezaměstnaností se severními Čechami s vysokou nezaměstnaností, tedy Prahu a Ústí nad Labem. Přitom kombinuje kvantitativní a kvalitativní výzkumné metody.

Analýzy jí umožňují dospět k řadě odvážných závěrů a k originálnímu návrhu, že by se legislativa a národní akční plány měly zaměřovat více na zaměstnavatele a to hlavně v období hospodářské krize.

Hodnocení:

Tématu se autorka věnovala systematicky po celou dobu svého studie, což je na práci vidět. Umožnilo jí to dosáhnout širokého záběru od normativních rámců (mezinárodní i národní) přes vládní záměry (programy, strategie) až po analýzu reality.

Takto široce pojatá analýza autorky umožňuje učinit zajímavé závěry. Sociální systém ČR je kritizován za nedostatečné stimulační prvky k hledání si pracovního uplatnění pro nezaměstnané a nedostatečnou ochranu ohrožených skupin obyvatel. To se odráží v poměrně vysokém daňovém zatížení hlavně u nízko-příjmových skupin. Kritika se snáší i na příliš vysokou podporu v nezaměstnanosti. Také doba podpory je v porovnání s evropskými zeměmi podstatně kratší. Jako řešení autorka nabízí vyšší flexibilitu trhu práce, a podporu zaměstnavatelům udržet pracovní místa. Závěrem navrhuje heslo: *„Pracovní trh musí být motivující, zvýhodňující aktivitu a trestající pasivitu při hledání nového pracovního místa.“*

Práce je střídavě popisná a hodnotící. Popisná část přináší ucelené pohledy na problematiku politiky zaměstnanosti v evropských i národních dimenzích. Hodnotící část je opřena jednak o oficiální hodnocení, jednak o analýzu praxe ve dvou vybraných městech ČR.

Po formální stránce práce splňuje všechny požadavky, které se na diplomní práci kladou. Literatura je přiměřená záběru a obsahuje nejen domácí autory, ale i zahraniční.

Práci hodnotím jako výbornou. Podle výsledků obhajoby by práce mohla být zkušební komisí uznaná jako práce rigorózní.

